

Голуб М.О.

аспірант кафедри туризму

Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ СЕРТИФІКАЦІЇ ЕКОТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Туристична галузь є невід'ємною складовою міжнародного ринку і давно входить у трійку найприбутковіших. Станом на початок 2012 року 61 країна світу мала мінімум один, а деякі країни більшестандартів, добровільних до застосування, у сфері туристичних послуг, серед яких є Україна [1]. Однак, слід зазначити, що хоча наша країна затвердила на державному рівні стандартизацію та сертифікацію туристських послуг, процес сертифікації саме екологічного туризму не був розглянутий в жодному з документів, що свідчить про необхідність впровадження цих документів через специфіку екотуристських послуг.

На думку американських вчених М. Ханей та А. Ром [2], сертифікація це добровільна процедура, яка оцінює, перевіряє і дає письмову гарантію, що об'єкт, продукт, процес або послуга відповідає певним стандартам. Комісія присуджує знаку сертифіката або сертифіката відповідності тим, які відповідають або перевершують основні зазначені стандарти.

Однак, у зв'язку з тим, що сертифікати такого характеру ще не розроблені в Україні, доцільно проаналізувати зарубіжний досвід сертифікації екотуристичних послуг, щоб мати основу для подальшого дослідження та розробки вітчизняних сертифікатів.

Один із способів нагородження підприємств, які дійсно відповідають критеріям, є видача сертифікатів. Процес сертифікації може як продемонструвати підприємствам найкращі приклади так і штрафні практики, навіть якщо само підприємство ще не отримало сертифікацію. Сертифікація не

самоціль. Це один з декількох інструментів для мотивації підприємств для поліпшення своєї екологічної, соціальної та економічної ефективності. Більш того, є цілий ряд інших причин, чому важливо проводити сертифікацію (Табл. 1).

Таблиця 1 [3, с. 11-12]

Переваги впровадження сертифікації екотуристичних послуг

Суб'єкт, на якого має вплив сертифікація	Перелік переваг
Переваги для сертифікованого підприємства	поліпшення якості своєї діяльності
	зниження експлуатаційних витрат
	облегшення доступу до технічної допомоги та фінансування проектів
	забезпечення маркетингових переваг
Переваги для споживачів	екологічний та соціальний вибір
	підвищення обізнаності громадкості про відповідальні туристичні підприємства
	звернення уваги туристів на екологічні та соціальні проблеми в регіоні
	більш висока якість обслуговування
Переваги для держави	захист ринкових сегментів
	підвищення галузевих стандартів в сфері охорони здоров'я, безпеки довкілля та соціальної стабільності
	зниження витрат на нормативні заходи з охорони навколишнього середовища
	зниження рівня бідності
Переваги місцевого населення та навколишнього середовища	захищення як довкілля так і соціально-економічну структуру місцевих громад
	мінімізація впливу підприємств на природні ресурси
	дотримання підприємствами місцевої культури
	забезпечення реальних економічних та соціальних вигод для місцевого населення
	розвиток в довгостроковій перспективі

З огляду на іноземний досвід, було виявлено, що багато компанії, які вже пройшли сертифікацію, вважають, що одна з найбільших переваг в процесі сертифікації було їхнє навчання елементам сталого розвитку в сфері діяльності та зосередження їхньої уваги на зміни, які необхідно зробити. Окрім цього, у туристичних підприємствах, наприклад, різко скоротилися витрати на воду, електрику і викопні види палива, при цьому, не знижуючи якість обслуговування. Тим не менш, сертифікація екотуристських послуг дає змогу державному уряду контролювати підприємства, які дезінформують громадкість, стосовно їхнього ставлення до навколишнього середовища. Також, вимагаючи економічні вигоди у туристичних підприємств для місцевого населення, може скоротити рівень бідності особливо в сільській місцевості.

Безумовно, можна вважати, що впровадження процесу сертифікації в Україні, є доцільним кроком до підвищення потенціалу екологічного туризму на світовому ринку туристичних послуг.

Література.

1. Веб-портал Всесвітньої туристичної організації (UNWTO) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://unwto.org>
2. Honey, Martha and Rome, Abigail (2000), “Protecting Paradise: Certification Programs for Sustainable Tourism and Ecotourism” (Washington, D.C.: Institute for Policy Studies, October 2001). Available at: http://www.conserva-tionfinance.org/Documents/CF_related_papers/StandardsforParadose.pdf
3. BienAmos. A Simple User’s Guide to Certification for Sustainable Tourism and Ecotourism/ Center of Ecotourism and Sustainable Development, 3-d Edition, 2006. – 30 p.